

Visitaforedrag

Biskop Kari Mangrud Alvsvågs visitas til Fet og Dalen sokn 10.-16.10 2023

Et landskap i konstant forandring

Torsdag fikk jeg besøke Besøkssenteret Våtmark Nordre Øyeren. Etter en veldig interessant runde på senteret fikk vi se en film om hvordan landskap og dyreliv endres gjennom året. Kommentaren til dette kan for meg stå som en overskrift og et bilde på mye av det jeg har fått oppleve under denne visitasen:

«Landskapet rundt oss er i konstant forandring, og livet tilpasser seg hele tiden endringene» Fet og Dalen sogn er et landskap i konstant forandring. Nye mennesker strømmer til. Organisering av kirke og samfunn må tilpasses nye betingelser. Barn og ungdom vokser opp med andre referanser enn foreldre og besteforeldre. Hvordan skal vi forholde oss til dette? Hadde det ikke vært bedre om alt var som før?

Da må vi minne hverandre om at forandring er kjennetegnet på liv. Og siden Gud er en levende Gud, vil hans skaperverk hele tiden være i forandring, selv om vi skal få hvile i at han selv er uforanderlig. «O du som ei forandres, bli hos meg» synger vi i salmen «O bli hos meg». Men Den uforanderlige har altså gitt oss forandringens gave og mulighet.

I dagene jeg har fått tilbringe her i Fet og Dalen har jeg sett veldig mange flotte eksempler på livsforvandlende og livgivende endringer, og vilje til å se nye muligheter. Visitasens formål er å oppmuntre, inspirere og veilede, og det ønsker jeg å gjøre i dette foredraget ved både å anerkjenne - og å utfordre kirke og lokalsamfunn der dere står midt i forandringene.

Jeg bruker Den norske kirkes nye strategiplan som en ramme. Dere finner den på siste side i manuset. Jeg håper at dette foredraget vil gi kirken her i Fet og Dalen en hjelp til å se fremover og sammen med alle andre gode krefter her virkeliggjøre det som er både Borg bispedømmes og hele Den norske kirkes visjon: «Mer himmel på jord»

Kirken skaper rom for tro

På babysangen tirsdag fikk jeg holde en av de nydelige babyene mens vi danset og sang: «Jeg holder deg nære inntil meg. Jeg kjenner ditt hjerte slå mot meg. Min lille, fine baby, jeg elsker deg!» Noen dager senere sang jeg sammen med beboerne på Pålsetunet om «Mesterens omsorg til støtte og stav. Styrke for dagen og håp for i morgen». Det er godt å se at kirken skaper rom for tro i alle livets faser.

Trosopplæringsreformen har på en særlig måte forsøkt å hjelpe menighetene til å nå

aldersgruppen 0-18 år. Konfirmantarbeidet er en del av dette. Her i Fet og Dalen har dere klart å nå store deler av årskullet med opplegget deres. Det er ikke minst på grunn av god og tidlig kommunikasjon ut, og ved et forutsigbart program med et populært leirtilbud. Alt ligger derfor til rette for å utfordre konfirmantene til å bli med videre som ledere.

Ledertrening er et av kirkens viktigste virkemidler i å skape rom for tro også for eldre ungdom. La dere gjerne inspirere av arbeidet Østersund ungdomsskole har gjort med å engasjere elevene i arbeidet med trivsel og inkludering. Den store søkningen til å få være med som «YOUME-ledere» og «MOTivatorer» viser at ungdom vil bidra om de får mulighet. De store konfirmantkullene tilsier at det i Fet og Dalen bør være mulig å starte ledertrening lokalt, men det er og fint å delta på felles tiltak i prostiet for aldersgruppen med sine lokale ledere.

Det er også slik at kirken har et levende **ungdomsdemokrati**. For noen vil det være mer relevant å gå inn i dette, enn å ta på seg tradisjonelle lederoppgaver. Jeg vil utfordre menigheten til å lete etter et par-tre aktuelle ungdommer som kan delta på Borg bispedømmes ungdomsting første helgen i mars. Her blir man godt tatt imot, og for noen kan det være veien til et kirkelig engasjement.

Kirken trenger de unges stemmer!

Trosopplæringen i Fet og Dalen er ellers mye konsentrert rundt aldersgruppen 0-6 år. Det har vært vanskelig å få god nok deltakelse på tiltak for de litt eldre barna til å gjennomføre disse. Jeg vil anbefale at menighetene konsentrerer seg om noen få breddetiltak for aldersgruppen 7-14 år, og samler ressurser omkring disse. Kommunikasjon er vesentlig, og det er for eksempel mulig å involvere lag og foreninger som speidere og andre både i gjennomføring og i markedsføringen. Det kan og være spennende å knytte trosopplæringstiltak til lokale ressurser som for eksempel Besøkssenteret Våtmark, som kan bidra med kompetanse på tiltak knyttet til skaperverk og miljø. Det er også mulig å ta opp igjen en tidligere tradisjon med felleskirkelig gudstjeneste utendørs i de vakre omgivelsene ved lensene. Denne kan med fordel knyttes til et breddetiltak i trosopplæringen.

Kirken i Fet og Dalen har helt konkrete rom for tro også. De to store **kirkerommene** gir på hver sin måte en opplevelse av hellig Guds nærvær. De to små; Enebakkneset og Barnas kirke, er åpne og tilgjengelige utenom vanlig kirketid. Barnas kirke er jevnlig i bruk både av enkeltpersoner og familier. Et hellig lite rom for både hverdag og høytider. Det er nesten bare fantasien som setter grenser for bruken.

Og kapellet på Fet er blitt et anvendelig rom med stor fleksibilitet i bruken. Menigheten har i samarbeid med fellesrådet klart å utnytte og ta vare på de lokalene som finnes på en god og fremtidsrettet måte.

Musikken har på en helt spesiell måte evne til å åpne rom i oss der undring, tro og håp får plass.

Evensong er en tradisjon med anglikanske røtter; og denne har fått plass i Fet kirke. Det var flott å få være med på dette, og oppleve at det ikke fremføres som en konsert, men har en

form som like mye inviterer til deltakelse fra menigheten. Musikken har vært et viktig element i svært mange av programpostene under visitasen, og jeg har sett hvor godt det gjør mennesker å synge og spille sammen. Prosjektet med julaftenkoret for barn er et vellykket konsept jeg gjerne tar med videre til andre menigheter som en god ide.

Fet og Dalen bidrar også sterkt til Kirkemusikkfestivalen i Lillestrøm kommune. Både med personell og kirkerom. Folkemusikkmesse i Fet vi akkurat har fått oppleve, og den kommende Country-salmekvelden i Dalen, sier noe om spennet i programmet.

Til neste år står det nye orgelet i Fet kirke klart, og jeg kommer gjerne tilbake for å feire dette!

Jeg har og fått oppleve musikkglede utenfor kirkerommet: Under sangkafeen hos Normisjon torsdag var mottoet «Lave skuldre og mye humør» og det var så visst tilfellet! En herlig blanding av det hellige og alminnelige skapte livsglede og tilhørighet. På nittende året! Og på Pålsetunet fikk jeg etter gudstjenesten der høre «Hva er viktig for deg-koret» opptre med stor glede, og jamme også med en liten trekkspillsolo spesielt til meg. Tusen takk for det!

Gudstjenester og kirkelige handlinger er noe av det som for mange er selve kirken. Her møter vi store deler av befolkningen gjennom året.

Gudstjenestedeltakelsen har de fleste steder sunket ca 20% fra 2019; altså etter pandemien. Kirken kan ikke bare regne med at alt skal bli som før; også på dette feltet må vi leve med at verden forandrer seg. Men det kan også gudstjenestelivet! Jeg vil oppfordre til kreativitet og utprøving av konsepter, nye tider og nye steder. Sørg for lokal forankring i menighetsråd, og søk prost og bispedømme om råd for hvilke endringer som bør søkes om. Jeg er positivt innstilt til godt begrunnede søknader om strategisk funderte endringer i forordning og hovedgudstjenester. Et tiltak som er lett tilgjengelig er å involvere konfirmanter som ministranter/medhjelpere i gudstjenestene Det å gi ungdom opplevelser av medvirkning er verdifullt. Det er også viktig både for ungdom og for menigheten generelt at det er god representativitet blant de som bidrar i gjennomføringen av gudstjenestene.

Fet og Dalen har stabile **dåpstall**. Borg bispedømme har gjort et grundig arbeid med å undersøke hva som er viktig for folk som søker dåp. Funnene er blant annet at fleksibilitet på tid og sted, digital påmelding, og at man opplever seg som inkludert er viktig. Jeg vil oppfordre stab og menighetsråd til å ha en strategisk samtale om dåp, og vedta sin egen versjon at «serviceerklæringen for dåp» som bispedømmet lanserer denne høsten.

Gravferd fyller mye av de kirkelige ansattes tid gjennom en uke, og oppleves av dem som svært meningsfullt arbeid. I møter med pårørende kan de på ulik måte bidra til livsmestring og livstolking. Erfaringene herfra er, kombinert med utdanning og faglig oppfølging, med på å gi kirkelig ansatte verdifull kompetanse på sorg, krisehåndtering og psykisk helse. Denne må kirken ikke være beskjeden med å tilby utover de rent kirkelige sammenhenger. Både i møte med skole, helsetjeneste og kommunenes kriseberedskap er dette viktig å kommunisere.

Kirken er der livet leves

«Kirkegården skal være en god plass å komme til» Uttalelsen kom fra en av de kirkegårdsansatte, og handlet altså først og fremst om de levende som kommer på besøk dit! De som arbeider der legger mye stolthet i at det skal være pent og innbydende, og setter av tid til en prat med de som ønsker det. Det faller ikke naturlig for alle å oppsøke kirkens ansatte for egne samtaler, selv om mange har glede av det og. Da er det viktig at det finnes medmennesker som kan lytte også der livet leves til daglig.

Det er ellers godt å se at kirken i fellesrådsområdet ivaretar **gravplassforvaltningen** for alle innbyggere på en svært profesjonell og innovativ måte. Fellesrådet har i denne rollen jevnlig kontakt med de ulike tros- og livssyn, noe som er vesentlig. Jeg merker meg at kremasjonsprosenten er stigende i området, og det er flott at det finnes navnet minnelund ved Fet kirke. Erfaringer fra andre kommuner viser at det er økende etterspørsel etter denne type gravsteder.

Mål om fossilfri maskinpark og bikuber på kirkegården er med på å virkeliggjøre mange av bærekraftsmålene. Honningen fra kubene skal for øvrig være så god at den skal konkurrerer i honning-NM!

Skolene våre er det stedet der livet leves av alle barn og unge. De er unikt viktige arenaer for læring, sosialisering og livsmestring. Jeg var så heldig å få ha undervisningstimer både for 9. og 10 trinn på Østersund Ungdomsskole. De handlet om hvordan vi kan leve sammen på tvers av ulikheter og uenigheter, og om hvordan tro og livssyn kan være en ressurs for den enkelte og for fellesskapet. Det er svært tankevekkende når elevene gir uttrykk for at takhøyden i samfunnet ikke er stor som vi skulle ønske. Et stort flertall av dem mener for eksempel at det er vanskelig å være skeiv og ung i Norge. Og at alt for mange grupper merker andres fordommer. Dette er noe vi sammen med alle gode krefter må forsøke å endre til det bedre.

Samarbeidet mellom skole og kirke i Fet og Dalen har falt litt sammen etter pandemien. I møte med ledelsen fra tre av skolene opplevde jeg en positiv innstilling til at kirken kan bidra mer på denne arenaen. Jeg ser gode muligheter for konkret oppfølging av møtet, og vil oppfordre til følgende:

-Jobb sammen med prosti og fellesråd om å få til en overordnet plan for skole-kirke samarbeidet i kommunen som gir både skole og kirke trygghet, og en plattform for å utvikle lokale planer tilpasset den enkelte skole. Planen bør omtale de tre områdene skolegudstjenester, beredskap/krisehåndtering og tilbud der kirken er med å oppfylle skolens kompetansemål. Når det gjelder skolegudstjenester har Utdanningsdirektoratet i 2019, etter et stortingsvedtak året før, utarbeidet en veileder for disse. Den må lokalkirken gjøre seg kjent med og benytte i samtaler med skolen.

-Tenk på hvordan kirken kan bidra til å nå kompetansemålene i flere fag enn KRLE. Dette faget har få timer i uka, og det kan være krevende for skolen å få til besøk på kirkelige

arenaer rent praktisk. Dersom man kobler på flere fagfelt kan dette bli mer gjennomførbart. Eksempler på andre relevante fag er musikk, kunst og håndverk, og samfunnsfag.

-Undersøk mulighetene for at kirken kan tilby å komme til skolene med sitt opplegg der det er tungvint for skolen å reise ut. Dette kan også gjelde arrangementer i forbindelse med jul.

Men livet leves også **utenfor skoletiden!** I pøsende regnvær sto vi tirsdag kveld sammen med 70 speidere i ring på fotballbanen ved Kringen. Etter hvert fikk jeg møte både Oppdagerne og Vandrerne inne også, og snakket om to av aktivitetsmerkene de kan ta; Kirkemerket og Bibelmerket. KFUK-M speiderne sitt formål er at barn og unge skal vokse som mennesker, kristne, og aktive samfunnsborgere. Dette gir en unik kontaktflate mot kirkens arbeide, og de gode relasjonene som alt finnes kan med fordel styrkes og utvikles enda mer. Da de fleste opplevde nedgang i oppslutning under pandemien klarte speiderne å øke den ved å utnytte de mulighetene som lå i utendørs aktiviteter. Kanskje det er et resultat av alltid å være beredt!

Ikke alle barn og unge trekkes til organiserte aktiviteter. I visitasinnberetningen gjengis funn fra kommunens Ungdata-undersøkelse der barn og unge uttrykker at det mangler trygge uformelle steder å treffes.

Kirken har møtt dette gjennom å starte en **ungdomsklubb** på Kringen som er åpen annenhver fredag. Ungdommene trives, og dette er et verdifullt tilbud som også kommunen verdsetter. For at en slik klubb skal være bærekraftig må det være mange nok voksne ledere. Jeg vil oppfordre menigheten til å forankre arbeidet tydelig i stab og råd, og til å prioritere det med nødvendige ressurser. I Borg har vi for tiden en satsing på ungdomsdiakoni. Denne handler i stor grad om at kirken må bevege seg ut på arenaer der ungdom befinner seg, fremfor å vente på at de kommer inn til «oss». Klubben er her et steg i riktig retning, og kan gi ungdom en opplevelse av at kirken er et til stede midt i livet deres. Neste skritt kan være å samarbeide med de ungdomsdiakonale ressursene i prostiet om å velge noen anledninger og arenaer der kirken beveger seg helt ut der hvor ungdom er, og hvor kirkens tilstedeværelse vil være god diakoni.

Lillestrøm kommune er en kommune i stadig endring og vekst. Møtet med ordfører, kommunedirektør og direktør for kultur, miljø og samfunn gav et godt innblikk i muligheter og utfordringer. Det er flott å se hvordan kommunen betrakter mangfold og ulikhet som en styrke, og hvordan de ser betydningen av at folk har tilhørighet i sine lokale miljøer. Kirkevergen og hans stab har en god samhandling med kommunen. Kirken er likevel en aktør som fort kan falle mellom flere stoler i kommunale planer og satsinger. Den er hverken en heloffentlig etat eller en ren frivillig forening, og er lite synlig i kommunens planverk. Som folkekirke har den en unik mulighet til å bidra til måloppnåelse for kommunen på de fire satsingsområdene som er omtalt i samfunnsdelen av kommuneplanen, ikke minst «By- og tettstedsutviklingen» og «Hele livet». Disse handler blant annet om trygge nærmiljøer og livsmestring. Det kan og være fint å arbeide for å

formalisere avtaler som handler om kirkens kompetanse innenfor sivilberedskap, slik det for eksempel ble gjort mellom Røde Kors og kommunen tidligere i år.

Jeg vil oppfordre både menigheter og fellesråd til å være offensive i hørings- og innspillfasene i kommunens planarbeid. Det er viktig å synliggjøre kirkens kompetanse og ressurser til denne nye og driftige kommunen som er i sterk vekst. Fellesrådets arbeid med å utfordre partiene til å svare på konkrete spørsmål om kirkens plass i samfunnet i forkant av kommunevalget var et forbilledlig stykke arbeid på samvirke med det politiske miljøet, med mange interessante svar og betraktninger som respons.

Den norske kirke vedtok i 2021 en kulturarvstrategi der det sies at «*Den kirkelige kulturarven skal tilhøre fellesskapet og lokalsamfunnene og verdsettes som sentrale kilder til glede, innsikt i, og forståelse av Norges idé- og samfunnshistorie*». Jeg vil utfordre Lillestrøm kommune til å benytte seg av dette i sitt arbeid med by og tettstedsutvikling i den enda ganske ferske storkommunen.

Jeg vil og fremheve at det er viktig å arbeide for at lokal stolthet over sitt sted, og opplevelsen av å bli sett, forsterkes når både lokaldemokrati og lokalkirke har gått fra en stor grad av selvstendighet til å bli en del av et større fellesskap. Fet og Dalen har både mistet og fått i denne omstillingen; nå er det tid for å se videre fremover og ta ut potensialet som ligger i endringene. Litt mer om det senere.

Som nevnt ser Lillestrøm kommune mangfold og ulikhet som en ressurs.

Kirken jobber aktivt med å øke sitt **dialogarbeid** med andre tros- og livssyn både på bispedømmenivå og mer lokalt. I prostiet arbeides det nå med å etablere et dialogforum der forståelse og samhandling kan utvikles. Dette kan og gi effekt helt lokalt. I samtalen med skoleledere i Fet ble viktigheten av at religiøse ledere står sammen, og viser seg sammen, i arbeidet for respekt og likeverd sterkt fremhevet.

For mange leves en stor del av livet på **arbeidsplassen**. Derfor er det tøft å ikke finne sin plass der. Det var veldig flott å få besøke bedriften Heia Vita som både tilbyr varig tilrettelagte arbeidsplasser, og arbeidsforberedende plasser. Det var imponerende å se kreativiteten hos ledelsen i å skaffe bedriften oppdrag, og rørende å se arbeidsgleden både hos de med tilrettelagte plasser og de ordinært ansatte. Det er slett ikke umulig for kirken å samarbeide med slike bedrifter, både som kunde og ved å tilsette de som kommer fra arbeidsforberedende plasser. Særlig kirkegårdsdriften burde kunne ha potensiale her; det viser erfaring fra andre fellesråd i Borg.

Det er ellers flott å se at kirken allerede er lærlingebedrift, og tar imot kandidater i praksis på flere fagfelt.

Kirken er mer for flere

Under visitasjonen hørte jeg denne lille fortellingen:

«Jeg hadde bodd i bygda i 30 år uten å få et ordentlig nettverk. Som pendler, og med barn som ikke var så aktive i foreningslivet ble kontaktflaten liten. Helt til jeg sa ja til å ta på meg et verv i menigheten. Da åpnet det plutselig en ny verden»

Kirken er i litt for stor grad en skjult skatt. I kampen om oppmerksomheten kan kirkens arbeid bli borte i alt som pøses ut fra kommersielle aktører, og det som kjøres frem i sosiale medier.

Som sitatet forteller: Det går ikke helt av seg selv å bli kjent i et lokalmiljø. Og mange er ikke klar over at det finnes en rekke ulike aktiviteter og fellesskap i kirkens regi.

Et av dem er **kirkens demokratiske struktur**. Det har akkurat vært kirkevalg, og noen steder har man strevet med å få nok kandidater. En viktig forutsetning mange stiller, er at det er klart hva man sier ja til, og at oppgavene ikke blir overveldende.

I møtet jeg hadde med de to menighetsrådene, som nå har felles møter, var det flere som med et smil og glimt i øyet fortalte at de nok ikke helt visste hva de hadde begitt seg inn på når det kom til arbeidsmengde. Men samtidig var det veldig inspirerende å høre engasjerte rådsmedlemmer fortelle at arbeidet er gøy, og at det har betydd veldig mye for de aller fleste.

Utfordringene som ble satt ord på handlet om opplæring, om vansker med å sette grenser for arbeidet, og en litt for stor ansvarsfølelse for å stille opp med praktisk hjelp når andre ikke kan.

I Lillestrøm Fellesråd er det ikke daglige ledere for menighetene. Modellen er godt begrunnet ut ifra ressursene. En konsekvens er mer administrativt arbeid for de valgte i rådene. I møtet med dem, der også prost og kirkevergens deltok, kom det frem flere momenter jeg vil oppfordre råd og stab å følge opp:

- Diakonifaglig kompetanse kan tilføres råd og omsorgsutvalg fra andre menigheter. Veien frem til en helt egen diakonstilling kan synes lang, men det er mulig å spille på ressurser som allerede finnes.

- Det er viktig at menighetsrådene er spisset nok i sine satsinger. Felles mål gjør det lettere å prioritere, og tydelig samordnet ledelse fra prost, kirkeverge og valgte ledere gir resultater. Dette er noe vi kan si med sikkerhet i Borg, etter mange års erfaring med å analysere resultater og årsaksforhold.

Fet og Dalen menigheter har en forholdsvis ny **strategiplan** som er vedtatt for perioden 2021-2024.

Det er flott for et nytt råd å ha denne som et utgangspunkt for sitt arbeid.

Jeg vil likevel anbefale at det nye rådet i løpet av det første halvåret gjør en revisjon av planen. Det er flott at den nåværende forholder seg til Borg bispeddømmets plan, men den er nå fornyet. Jeg vil foreslå å legge inn den nye, og la denne visitasjonen samt det nye rådets vurderinger være med på å påvirke en revidert, og gjerne enda mer spisset strategi.

I dette arbeidet vil jeg og oppfordre til å ta i bruk det nye digitale verktøyet «Kirka vår», der

det finnes lett tilgang på statistikk og aktiviteter innenfor trosopplæring. Så kan det legges inn satsinger, aktiviteter og planer på ett sted der alle i stab og råd har tilgang.

I det strategiske arbeidet er det og viktig å løfte blikket og se til **den verdensvide kirke**. Fet og Dalen har en samarbeidsavtale med Det norske misjonsselskap. Slike avtaler bør gjennomgås og fornyes jevnlig. Jeg vil anbefale at det gjøres med denne avtalen nå.

Frivillighet har for de aller fleste lag og foreninger fått en knekk etter pandemien. På bispedømmenivå registrerte vi en nedgang på 37% fra 2019. Fet og Dalen har rapportert om en nedgang på 55% i samme periode. Det er klart dette merkes i det daglige arbeidet. Jeg møtte flere representanter for frivilligheten i lokalmiljøet under visitasen, blant annet under kvelden på Røde Kors-huset. Dette var samme dag som Verdensdagen for psykisk helse ble markert. Den hadde som tema «Vi trenger å høre til». Gjennom å tilby arenaer for frivillighet av ulikt slag kan vi gjøre så mye mer enn å få dekket et behov for å løse praktiske oppgaver. Vi gir rom for mening, tilhørighet og mestring. På Røde Kors-huset var det mange som fortalte om styrken i å samarbeide med andre lag og foreninger. Det gir en vinn-vinn-effekt, og fører slett ikke til at man «mister» frivillige til andre. Jeg vil oppfordre til at kirken sammen med kommunens frivilligsentral tar initiativ til et fast årlig møte der frivilligheten setter hverandre stevne.

Nå ønsker kirken i Fet og Dalen å bli mer for flere ved å starte et **helt nytt tilbud på hverdager**. Hver onsdag tilbys gratis middag i Fet kapell, der det nå er satt inn kjøkken. Middagen er et initiativ fra omsorgsutvalget og trosopplæringsutvalget. Dette er en spennende satsing jeg ser frem til å følge med på. Erfaring fra bispedømmet ellers er at hverdagskveldene er godt egnet for å være kirke. Vi ser en dreining fra de klassiske familiegudstjenestene til at man er «kirke hele uka». Dette bør også kunne være et godt sted å utfordre til frivillighet på. Konkrete tidsavgrensede oppgaver med relasjonelle gevinster har vist seg å fungere godt andre steder. Dette er et tiltak hvor det også er mulig realisere noe av visjonen om å være en Grønn kirke: I planleggingen av middagen vil jeg oppfordre til å bruke Kirkerådets veileder om bærekraftig mat fra 2023.

En måte å være mer for flere på, er å hjelpe mennesker i menigheten til å benytte tilbud andre steder når de ikke finnes lokalt. Et slikt eksempel er **sorggrupper**. Det er et ganske omfattende prosjekt å etablere eget sorggruppearbeid helt fra bunnen av, særlig når diakoniressursene er begrenset. Omsorgsutvalget i Fet og Dalen har både hjulpet mennesket til eksisterende grupper i prostiet, og selv hatt ledere på kurs som har kunnet gå inn i et større arbeid. Dette er god bruk av felles ressurser. Jeg fikk sterke vitnesbyrd om hva dette har betydd under visitasen. Under pandemien stoppet ikke dette opp; en mann fortalte om sorggruppe på Teams som betød veldig mye, og som heldigvis kunne gå over til fysiske treff etter hvert.

Hvis kirken skal være mer for flere må vi jobbe systematisk med både **universell utforming av bygg, og inkluderende fellesskap**.

Jeg vil berømme det arbeidet som gjøres i prostiet når det gjelder inkludering. Fet og Dalen er en del av dette, og tilbyr arrangementer som legges til andre kirker i prostiet. Ordningen menigheten har med at frivillige står for kirkeskyss for dem som trenger det, er også et viktig bidrag til inkludering.

Når det gjelder byggene er det arbeidet godt med å fjerne hindringer og gjøre tilgangen universell. Det jobbes systematisk og målrettet på feltet, noe som er av stor betydning for opplevelsen til de som kommer til kirken med ulike former for funksjonsvariasjoner. Akkurat nå gjenstår å få satt av plass til rullestol i Dalen kirke, og det er enda lite trinn opp til korpartiet i Fet. Dette lar seg løse.

Fet og Dalen har en kompetent og engasjert **stab**. Etter kommunesammenslåingen har det tatt litt tid å finne den gode organiseringen. Nå fungerer det slik at kirkegårdsarbeidere og kirketjener har egen ledelse, mens de kirkefaglige ansatte (=ansatte innen diakoni, undervisning, kirkemusikk og forkynnelse) har sokneprest som teamleder mens de har henholdsvis prost og Lillestrøms avdelingsleder for kirkefag som nærmeste ledere. Dette har gode sider, men kan og føre til at hele staben sjelden samles. Vi hadde en trivelig lunsj sammen med alle, der deilig hjemmebakst bidro til god stemning. Slike tiltak kan være gode for stabsfellesskapet, og verdt å vurdere som noe fast.

Jeg vil også oppfordre staben til i samarbeid med ledere og råd å gå sammen om prioriteringer og satsinger. Vi kommer lengst når vi setter felles mål; selv om ikke alle skal jobbe med alt.

Hvis kirken skal kunne være mer for flere må folk få vite om det fine som foregår. Kommunikasjon er et fag, og må arbeides med hele tiden.

Fet og Dalen har et menighetsblad de kan være stolte av. Innbydende og innholdsrikt. For å supplere dette må kirken være synlig på nett og på sosiale medier. Tydelig plassering av ansvar og faglig nettverk er noe av nøkkelen til resultater. Dette er et felt ikke alle skal måtte beherske like godt, men alle må være bevisst på å bruke dem som kan det, og spille på ressurser i stab og i fellesrådsområdet. Menighetens gode tilbud fortjener å gjøres kjent i alle kanaler!

Avslutning

Det har vært en stor glede å få bli bedre kjent med Fet og Dalen menigheter gjennom denne visitasen. Takk til alle som har forberedt den, og lagt til rette underveis. Jeg har møtt veldig mange engasjerte mennesker, og jeg er helt sikker på at kirken her har mye godt i vente i aktivt samspill med de ulike aktørene i lokalsamfunnet, både offentlige og ideelle.

Landskapet vårt er i stadig forandring; både kulturelt, religiøst og biologisk. Menneskene her er i forandring, og kirken er, og må være, i forandring.

Det er givende, men kan og være utfordrende.

Da er det godt å ha et fast holdepunkt, og det finner vi hos Ham som puster liv inn i oss og i hele skaperverket hver eneste dag.

Og så kan vi holde sammen, det er også med på å gjøre oss rustet til forandring. Ingen klarer

seg alene. Vi er skapt av Gud, som selv er fellesskap og kjærighet, til å leve i fellesskap med hverandre.

Må Gud velsigne dere alle, og gi dere styrke, mot og glede i tjenesten dere står i.

Mer himmel på jord

Strategiske mål for Den norske kirke i Borg
I perioden 2022–2029 vil vi at:

1. Den norske kirke er synlig i samfunnet, oppleves relevant og engasjerer seg i menneskers liv.
2. Flere opplever tilhørighet og fellesskap ved å søke dåp, konfirmasjon og delta i barne- og ungdomsaktiviteter
3. Flere deltar i og opplever gudstjenester, kirkelige handlinger og kirkelige møteplasser som inkluderende og trosstyrkende fellesskap.

Den norske kirkes strategi for 2022–2029	 Kirken åpner rom for tro	 Kirken er der livet leves	 Kirken er mer for flere
 Kirken for den enkelte	Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet	Styrker kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner	Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt
 Kirken i samfunnet	Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle	Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene – lokalt, nasjonalt og globalt	Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på
 Kirken som organisasjon	Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke	Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører	Skaper mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena

Den norske kirke er en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus.

DEN NORSKE KIRKE
Borg bispedømme